VASARIS 1975 FEBRUARY

SKAUTU AIDAS

VASARIS 1975 FEBR.

SKAUTU AIDAS THE SCOUTS ECHO

A Lithuanian youth Magazine, published monthly except July and August by The **Lithuanian Scouts Association.** Not for profit Illinois Corporation.

Subscription $5.00 yearly, $3.00 halfyearly, single copy 50c.

Second Class postage paid at Chicago, Illinois

- Office of Publication:
Skautu Aidas
6842 So. Campbell Ave.
Chicago, Ill. 60629

- Editor in Chief-Ale Namikiene
6041 So. Fairfield Ave.,
Chicago, Ill. 60629

- Managing Editor-A. Orentas
6842 So. Campbell Ave.
Chicago, Ill. 60629

SKAUTU AIDAS

Oficialus LIETUVIŲ SKAUTŲ S-GOS organas

Įsteigtas 1923.III.15 Šiauliuose, Lietuvoje

Leidžia LSS Tarybos Pirmija

Prenumerta: metams - $5.00, pusei metų - $3.00, paskir. nr. - 50c.
Garbės prenumerta - $10.00, garbės leidėjo prenumerata - $25.00

Vyr. redaktorė **v.s. A. Namikienė,** 6041 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60629

Red. Pavaduotoja **s. S. Jelionienė**

Techninis redaktorius - dailininkas **v.s. Vl. Vijeikis**

Redakcijos nariai: **v.s. B. Kliorė, ps. R. Fabijonienė, v.s. O. Saulaitienė, v.s. A. Saulaitis, SJ, Brazilija, v.s. B. Žalys, Australija.**

Administratorius: **ps. A. Orentas, 6842 So. Campbell Ave. Chicago, Ill. 60629**

Viršelyje:

s.v.v.sl. Algio Šeškaus nuotrauka

SKAUTŲ AIDO RĖMĖJAI

GARBĖS PRENUMERATOS $10.00

Raimundas Čaks, Latvių skautų Amerikos rajono Vadas, West Allis, Wisc.
V. Civinskas, Cleveland, Ohio
A. Glodas, Worcester, Mass.
V. Gedmintas, West Germany
VS P. Molis, Shrewsbury, Mass.
V. Jokubaitis, Cleveland, Ohio

Į UŽJŪRĮ UŽSAKĖ:

A. Vaitiekaitis, Detroit - Vasario 16 gimnazijai, Vokietija

AUKOS

J. Šaudinaitis, Burlington, Canada $3.00
Šatrijos ir Rambyno tuntų Tėvų komitetas, Toronto, Canada $50.00

REDAKCIJOS PARAŠTĖJE

Kai užsiprenumeravau mano pirmąjį Skautų Aidą Vokietijoje, tai niekada nei nepagalvojau, kad gali būti kitaip. Atrodo, kad jei priklausai organizacijai - ja rūpiniesi, ja domiesi, turi jos žurnalą. Teko labai nustebti pakalbėjus su Skautų Aido administratoriumi ir pažiūrėjus į jo vedamą prenumeratorių kartoteką.

Turime tiek daug skautų, tiek skautininkų! Jei skautai neprenumeruoja, tai dar ne jų kaltė, nes kartais gali pasitaikyti neskautiški tėveliai, bet sesės ir broliai skautininkai... Kaip jie gali būti vadovais?

Skaitytojų trūkumu nesiskundžiame. Jų turime gana daug. Skautų Aidą nuolatiniai prenumeratoriai ir rėmėjai išlaiko. Bet kyla klausimas: kodėl Toronto Tėvų komitetų, ps. B. Abromaitienės, ar s. V. Bacevičiaus iš Clevelando pavyzdžiu negalėtų pasekti kiti vienetai? O tie sesės ir broliai vadovai, kurie prisiunčia mūsų jaunųjų darbelius, nuotraukas, jų tuntų ar draugovių kronikas redakcijai ar nėra pavyzdys?

Žinau, kad mugės, baliai, sportas ir kiti dalykai šalia skautiško, tautinio lavinimo atima daug jėgų ir laiko, bet jie neturėtų būti pirmoje vietoje.

*

Beruošiant sausio ir vasario mėn. numerius mintys vis skriejo link tų, kurie mus paliko ir kartais pasidaro sunku būti skautiškai linksmam. Šiame numeryje liūdime netekę brolių V. Plioplio ir A. Augustino. Abu paliko dar jaunas šeimas, abu atidavė savo skautišką duoklę. s. Augustinas mirė staiga, o s. Plioplys kovojo pora mėnesių. Labai tinkamai, skautiškai pasielgė Lituanicos tunto broliai suorganizavę jam kraujo vajų. 42 broliai ir sesės prisidėjo prie jo kovos, bet neviskas mūsų valioje.

*

Vasario Šešioliktosios proga, prisimename mūsų seses ir brolius LIETUVIUS skautus gyvenančius visose pasaulio šalyse ir siunčiame visiems nuoširdžius linkėjimus.

A. Namikienė

Ant Tavo delno mūsų tėviškės sodybos,
Ir mūsų sodai, ir šilojai, ir laukai,
Ir mūs maža širdis tik tol, tik tol rami bus,
Kol savo rankoj kaip balandį ją laikai.

B. Brazdžionis

Sesuo žvaigždė, o brolis partizanas,
Kas naktį juodu susitinka menėse miškų,
Kur amžina aukos ugnis kurenas
Krauju, medumi bičių ir vašku.

J. Vaičiūnienė

Vieną vakarą sugrįšiu vėl namo.
Bus skaidri, šalta žiemos naktis.
Švies didžiulės žvaigždės tylumoj,
ir beržai stovės šalikelėm balti...

Ir praversiu aš namų duris -
pasigirs pažįstami balsai, ir atspindys
plazdančios ugnies ant mano veido kris...
Ir suplaks taip taikiai ir lengvai širdis...

H. Nagys

Vieniem - tu didvyrių palaiminta žemė,
Kitiem - tu nykštukų varginga tėvynė,
O man tu esi kaip smūtkelis prie kelio,
Kur laukia keleivio malda ir nakvynė.

Putinas

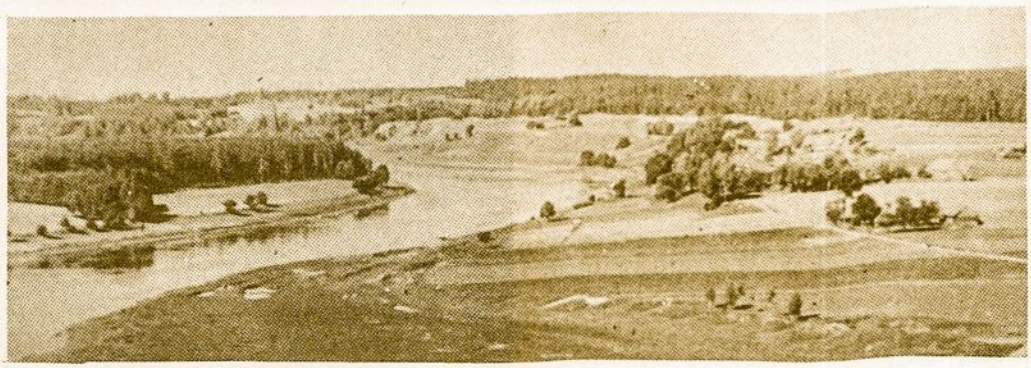

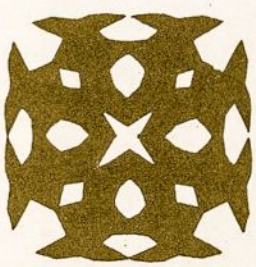

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

Ne vienoje stovykloje, - aikštelėje ar šiaip žymesnėje stovyklos rajono vietoje - esame matę užrašą "KALBAME LIETUVIŠKAI". To priminimo tikslas - sujudinti stovyklautojų lietuviškąją sąmonę ir pristabdyti angliškai tarp savęs klegančius seses ir brolius. Gal būt, daugeliui tokia prie medžio prikalta lentelė tik tiek tereiškia, kiek ir savaime žinomas vardas ant valgyklos pastato sienos.

Daugumas stovyklautojų galvoja, kad tokia pakabinta lentelė - tai tik vargšų vadovų desperatiškos pastangos išlaikyti stovykloje lietuvių kalbą, neužgožtą angliškosios (kaip dažniausiai ir būna).

Tačiau toks galvojimas būtų nuvertinimas savęs ir tos organizacijos, kuriai priklausome. Juk esame LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS nariai. Taigi - ne kokios ten švedų, anglų ar kiniečių, bet - lietuvių. Jei žmogus duoda garbingą pažadą, skauto atveju - įžodį, tai nesilaikydamas to, ką savo garbe užtikrino, sumenkina save kaip žmogų be principo.

Likimas laimingai mums lėmė gyventi krašte, kur nėra priespaudos ir niekas kita kalba kalbančiojo nebaudžia, nepajuokia. Tokiose sąlygose gyvendami, savo gimtosios kalbos negalime nustumti antron ar trečion vieton. Tautinės savigarbos jausmo vedini žygiuojame paraduose, vilkėdami savo gražiomis uniformomis su lietuviškais ženklais, tautinių juostų diržais; pagarbiai ir išdidžiai nešame savo tautinę vėliavą. Tai kodėl nekreipiame dėmesio į lietuvių kalbą?!

Su gailesčiu turime pripažinti, kad lietuvių kalbos barometras nestovi vietoj, bet krinta žemyn. Kai kur sueigose kalbama ne vien tik lietuviškai; būna, kad jauna, veikli sesė ar brolis, norėdamas aprašyti savo vieneto veiklą, jau nebegali jos aprašyti lietuviškai, tad parašo angliškai ir atsiuntęs prašo redakcijos, kad išverstų į lietuvių kalbą. Ar tai ne nuosmūkis, jei net ir lietuviai tėvai negali (o gal nenori trukdytis) ir savo sūnui ar dukrai nepagelbsti tokį rašinėlį parašyti?! Ar ne nuosmūkis, jei net ir kai kurie vadovai (dargi net viduriniosios kartos!) uniformuoti žengia stovyklos pagrindiniu taku ir kalbasi su savo sesėmis ar broliais... angliškai?! Gal būt, taip darydami, jie nori įsiteikti jaunesniesiems, tapti jų akyse "cool" vadovais?!

Ne, šimtą kartų ne! Nei jaunesnis brolis ar sesė, nei vadovas negali šiame lietuviškajame maratone pavargti ar nusileisti. Per brangi buvo šimtmečiais trukus mūsų tautos knygnešių kova, per sunkios buvo nemigos naktys mūsų tautos žadintojams, kai jie prie menkos žvakės šviesos, rusų žandarų saugodamiesi, rašė į "Aušrą", "Varpą", kad tauta neužmigtų giliu miegu tamsiąją priespaudos naktį. Anuomet lietuviškas žodis ir raštas, net ir kardais kapojamas, išliko gyvas, o vėliau, laisvoj žemėj įsodintas, gražiai suklestėjo. Lietuviškas žodis ir raštas buvo tvirtas, nes jo gyvybę išlaikė ištikimieji tautos sūnūs ir dukros, kuriems jų pačių gyvybė buvo ne taip svarbi, kaip gimtasis žodis, sava lietuviška raidė. Jie kovojo visokiais būdais, kai kurie net ir taip, kaip šis atkaklus, patriotas žemaitis Andrejauskas, mokęsis Kauno gimnazijoje, o vėliau, apie 1846 m. studijavęs Maskvos universitete. Norėdamas tuo metu šiek tiek užsidirbti pragyvenimui, jis susitarė su vienu turtingu rusų pirkliu pamokyti jo dukterį anglų kalbos, kurios pats buvo nesimokęs. Ėmė mokyti ją... žemaitiškai. Sužinojo apie tai draugai ir ėmė jam priekaištauti. Andrejauskas jiems išdidžiai atkirto: "O kuo žemaičių kalba blogesnė už anglų?" Jis savo gimtąją kalbą taip pat aukštai vertino, kaip ir anglų.

Neleiskime, kad svetimi vėjai šiaušty mūsų plunksnas. Žvarbioj pūgoj šalta paukšteliui, net ir užuovėjoj tupint. Junkimės į savųjų būrį, vienykimės bendrais tautiniais ryšiais: kalbėkime, dainuokime, net ir pasiginčykime žodinga lietuvių kalba!

Daina išlaikė mūsų tautą niūrios priespaudos metais. Graži, svetimų įtakų nesudarkyta lietuviška daina tepalaiko mus stiprius ir dabar, kai tiek vėjų gūdžiai ir paslaptingai aplink švilpauja.

"Be dainos saldžiu miegu užmigtų mūsų žemė - tėvynė", yra pasakęs rašytojas Vincas Krėvė.

Išdainuokime, sesės ir broliai, visas lietuviškųjų dainorėlių dainas, užminkime vieni kitiems įdomių lietuviškų mįslių vietoj daug kartų girdėtų lenkiškų ar itališkų juokelių. Nepraeikime stovykloje pro kuklią, prie ąžuolo prikaltą, lentelę su užrašu KALBAME LIETUVIŠKAI", neatkreipę į ją dėmesio. Tai - vienuoliktasis lietuvių skautų įstatas, kurį turėtų kartoti kiekvienas mūsų širdies dūžis.

Gimtoji kalba!.. Jos šaknys - tvirtos ir nenutrūkstančios; jos amžius siekia tūkstančius metų gilios senovės; jos sultimis atiteka į mus tautinė stiprybė, kovos dvasia, atsparumas svetimiems vėjams.

Senos, skambiosios lietuvių kalbos kelią iki mūsų dienų labai subtiliai atseka poetė Janina Degutytė eilėraštyje "Gimtoji kalba":

Iš kopų šnabždesio su debesim ir prošvaistėm,
Iš marių virpulio ir ežerų nendrėtų,
Iš duonos kvapo ir miškų giesmės
Kalba gimtoji lūposna įdėta.

Brangios mums šventės - Vasario 16-sios - proga tebūna priimta svarbi mūsų gyvenime rezoliucija:

MIŠKŲ GIESMĖJ TEAIDI TIK LIETUVIŠKI AIDAI!

TEGU KIEKVIENO LIETUVIO SKAUTO ŽINGSNĮ LYDI IR LIETUVIŠKAS ŽODIS!

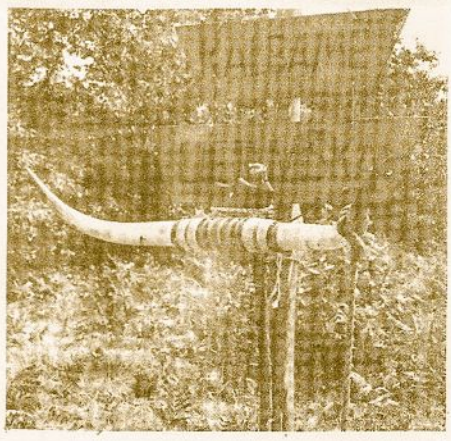

LIETUVIŲ TAUTODAILĖ

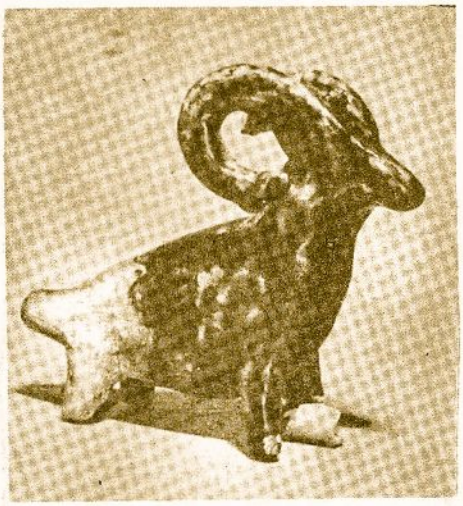

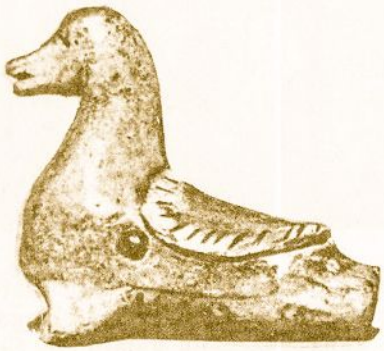

MOLINIAI ŠVILPUKAI

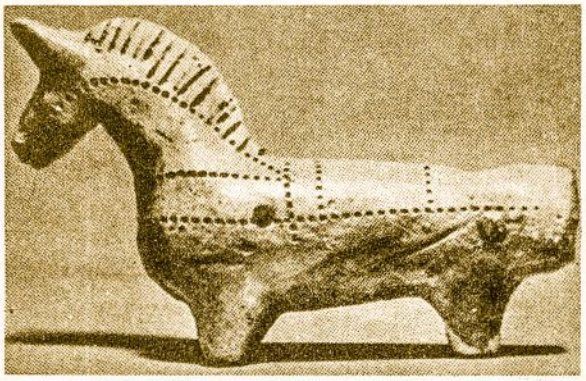

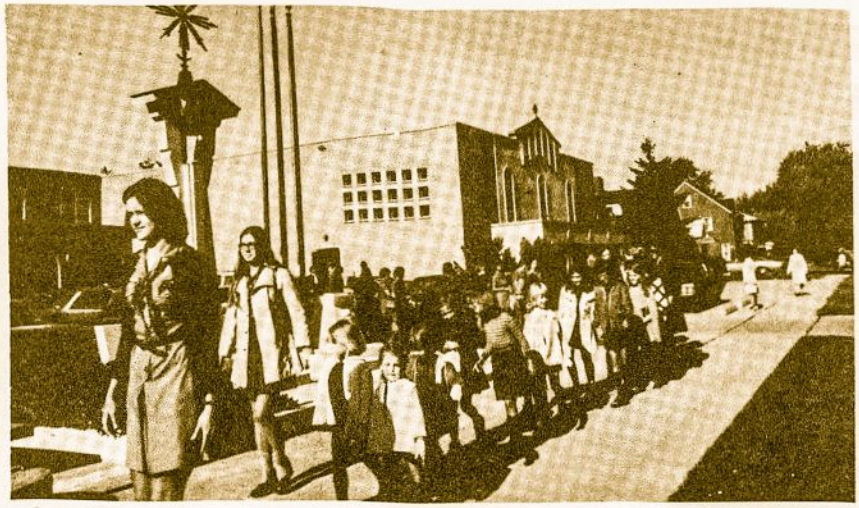

LAIMUTĖS draugovė ne tik piešti, bet ir žygiuoti moka!

Priekyje "Neringos" tunto Clevelande adjutantė ps. E. Giedraitytė, toliau - Laimutės draugovės draugininkė vyr. sk. Julija Ignatavičiūtė.

V. Bacevičiaus nuotr.

LAIMUTĖS DRAUGOVĖ

Siunčiu Clevelando Neringos tunto, paukštyčių Laimutės draugovės piešinėlius. Manau, kad jie tiktų "Mano draugovė" skyreliui. Visos paukštytės su dideliu noru sueigoje dirbo ir stengėsi parodyti jų talentus. Būčiau dėkinga, jei keletą darbelių galėtumėt Skautų Aide atspausdinti. Budžiu!

vyr.sk. Julija Ignatavičiūtė
Laimutės draugovės
draugininkė

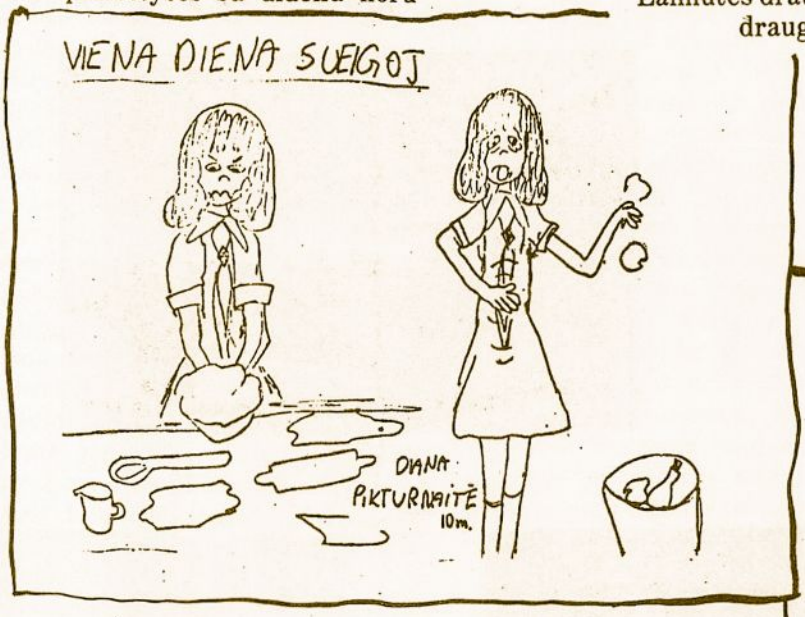

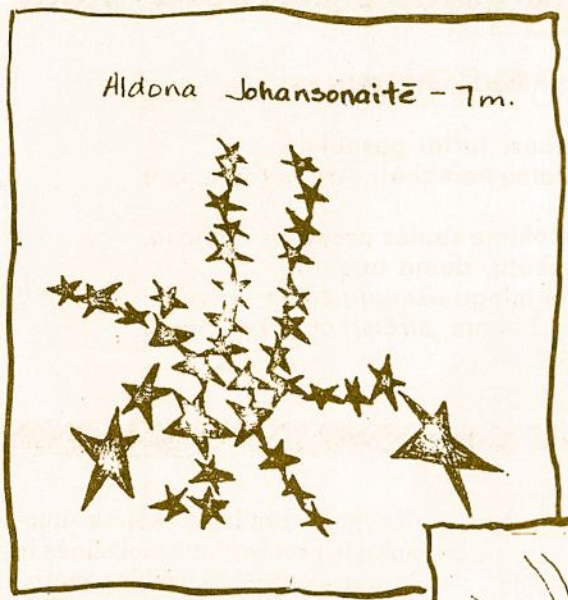

Būti paukštyte reiškia:
žaidimai,
darbai
ir
reikia lietuviškai kalbėti.

Lana Uyšnionytė - 8m.

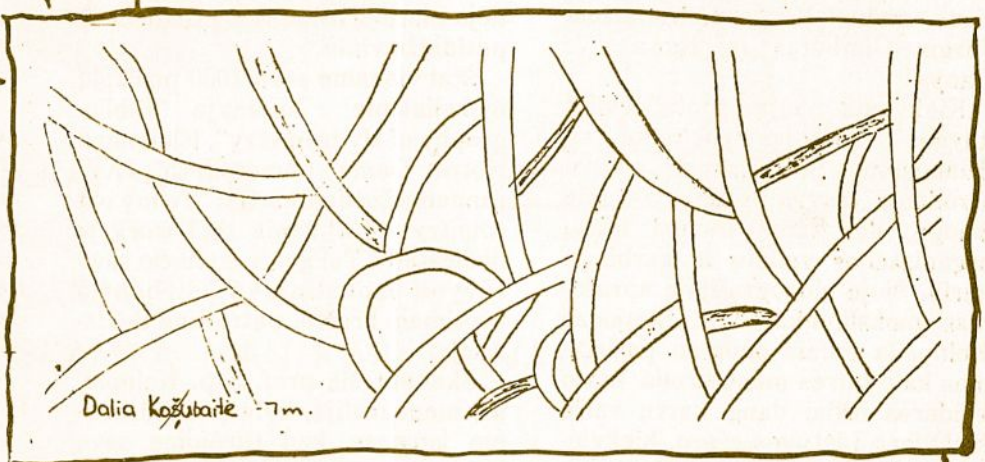

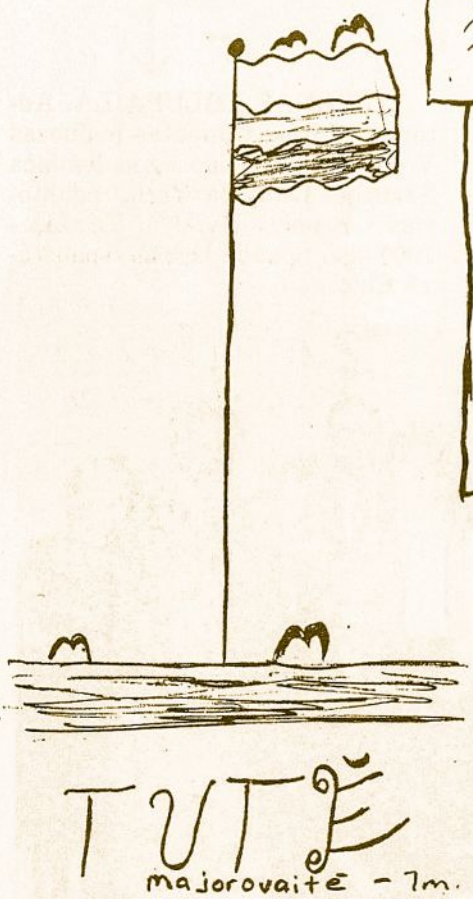

Skautė

NAUJI LEIDINIAI

STEPONAS KOLUPAILA

Šį rudenį lietuviškosios spaudos aruodai pasipildė nauja, gražiai išleista knyga - monografija "Steponas Kolupaila". Ją parašė profesoriaus mokiniai ir bendradarbiai Jurgis Gimbutas ir Juozas V. Danys.

Kiekvieną naują, rimtą leidinį knygos mylėtojas pasitinka su džiaugsmu. Ši išoriniai puikiai atrodanti knyga pasakoja apie žmogų, ilgą laiką buvusį mūsų organizacijos veikliu ir garbingu nariu. Šioje monografijoje aprašomas mokslininkas v.s. Steponas Kolupaila mums daugiau pažįstamas kaip buvęs mūsų brolis, kurio baidarės irklai daug kartų raižė kiekvieno Lietuvos ežero, kiekvienos upės ar upelio paviršių.

Hidraulikos profesorius Stp. Kolupaila, atitrūkdamas nuo mokslinio darbo ir daugelio pareigų, mokė mūsų skautus ir aplamai Lietuvos studentiją keliauti Lietuvos vandenimis, juos pamilti, tirti, jais domėtis.

Iškilęs mokslo pasaulyje, jis kiekviena proga kėlė ir garsino Lietuvos vardą. Ir vandens kelionėse atstovaudamas lietuviams skautams, ir rašydamas mokslinius veikalus, prof. Stp. Kolupaila mi-nėjo Lietuvą ir lietuvius su meile ir pasididžiavimu.

Štai viename savo 1000 puslapių moksliniame leidinyje "Bibliography of Hydrometry", išleistame Notre Dame universiteto JAV, randame šią dedikaciją: "To my old country - Lithuania this work is dedicated". Tai graži mylinčio savo tėvynę mokslininko, dirbančio svetimam krašte, patriotinė deklaracija.

Skaitant šią prof. Stp. Kolupailos monografiją, kyla pasididžiavimo jausmas, kad turėjome savo tarpe žmogų, sugebėjusį mokslą jungti su meile ir pagarba savo tėvynei. Didžiuojamės juo dar labiau, nes Stp. Kolupaila kartu buvo ir veikliu Lietuvių skautų sąjungos nariu.

Knygoje randame keletą nuotraukų iš profesoriaus mokslinės ir taip pat skautiškos veiklos metų.

Jau dešimtmetis, kai mūsų tarpe nebėra didžiojo Lietuvos vandenų entuziasto. Tačiau šią knygą beskaitydami, tartum grįžtam ilgon baidarių voron beplaukiant Nemunu ar Nerimi. Tai kelionei su šypsena ir patyrusia hidrologo akimi, lyg anuomet, vadovaúja v.s. prof. Steponas Kolupaila.

***

STEPONAS KOLUPAILA. Autoriai - Jurgis Gimbutas ir Juozas V. Danys. Išleido Akademinės Skautijos Leidykla. Tech. redaktorius - Bronius Kviklys. Tiražas - 1000 egz. Spaudė Draugo spaustuvė Chicagoje.

VINCAS KRĖVĖ APIE DAINAS

Daina - tai didžiausi turtai pasaulyje.

Gėda mergelei dainų nemokėti. Argi motulė jūsų neišmokino?

Kai neramu - ieškokime saulės praeities dainose.

Kad skausmo nebūtų, daina negimtų.

Be dainos saldžiu miegu užmigtų žemė - tėvynė.

Dainos jautrina žmonių širdis, audrina norus krūtinėje.

Kolupailų šeima Akad. Leidyklos darbuotojų ir rengėjų tarpe. Sėdi (iš kair.): H. Lukaševičius, J. Kolupailienė, Br. Kviklys, Ant. Bulotienė. Stovi: J. Dainauskas, R. Dirvonis, J. Bulota, Br. Masiokas, Ev. Masiokienė, Eug. Kolupailaitė, D. Orentienė, A. Dundzila, O, Kotovienė, T. Remeikis ir O. Zailskienė.

Foto J. Kuprio

KELIONĖ DEBESĖLIAIS

NUPIEŠK LIETUVOS VĖLIAVĄ

ANTRAS LIETUVOS MIESTAS

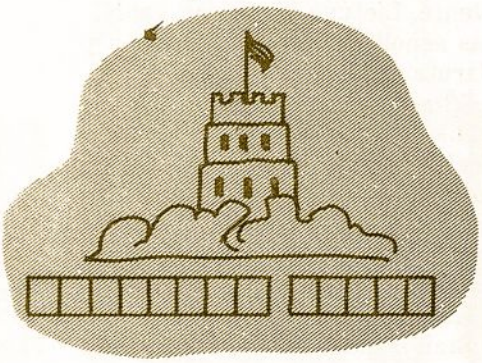

VYTAUTO DIDŽIOJO TĖVELIAI BUVO ..... IR .....

"GRAŽI, GRAŽI
NEMATYTA ŠALIS,
VARDAS JOS - LIETUVA,
SKAMBA MAN, KAIP DAINA!"

LIETUVOS SOSTINĖ .....

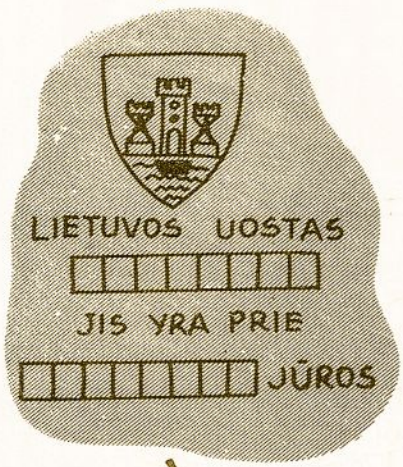

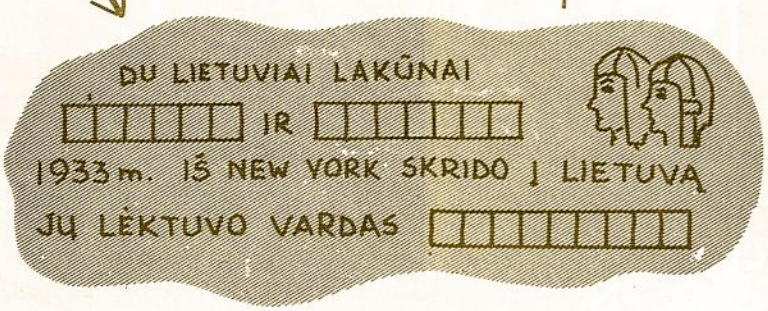

Tolima ir nematyta

"Babune, pasakyk mums pasaką", prašo Rasa ir Rima Zigaitytės. Jų mama, ps. Jūratė, atneša kavos, uždega židinį, o babunė - p. E. Zelbienė, prieš mažąsias padėjusi ant stalelio Vytį, pradeda "pasaką" apie tolimą ir nematytą joms šalį...

Keliaujame į Laukuvą. Ten Medvėgalis, Alkakalnis, ten babunė jauna lakstė, ten ji gyveno su mama, broliu Vaclovu ir tėtušiu dr. Bronislavu Tallat-Kelpša.

Vasario šešioliktoji dar nebuvo šventė. Lietuvą svetimieji valdė, o pas senolį dažnai atvažiuodavo p. Narutavičius, p. Smilgevičius.

"Štai, čia knygoje yra jų nuotrauka". Žiūrime - Lietuvos Taryba skelbia Lietuvą nepriklausoma valstybe. Tai pirmoji Vasario šešioliktoji! Kokie ypatingi bičiuliai, kaip įdomūs turėjo būti jų pokalbiai, pasitarimai.

Keliaujame dar toliau į praeitį.

Štai, senolei gimus, dėdė vyskupas Motiejus Valančius, siunčia laiškus ir šimtą rublių vystyklams pirkti, o senolio sesutė, 1863 m. sukilimo metu, keliauja į Vokietiją, ten nupirkusi šautuvus sudeda į savo gražią karietą, užtiesia ant viršaus platų sijoną ir grįžta namo, kaip niekur nieko, pas sukilėlius...

Ir vėl grįžtame Laukuvon. Senolis dr. Tallat-Kelpša išima stropiai saugojamą Vytauto Didžiojo antspaudą ir siunčia jį Vilniun - laisvai Lietuvai bus herbo pavyzdys...

AN

Rasa ir Rima Zigaitytės su močiute E. Zelbiene.

*

Babunė sako kad pas jus teviely buvo Vytauto Didžiojo štampas. Tą štampą prosenelis davė Lietuvos vadovams, kad padarytų Lietuvos herbą - Vytį.

Tada buvo vienas ponas, kuris norėjo arklio uodegą padaryti kaip kilpą, tai mano prosenelis davė tikrą Lietuvos herbo pavyzdį.

Rasa Zigaitytė

Rima Zigaitytė

Sesė A. Gvildytė prie Aušros Vartų tunto stovyklos vartų.

A. Ramanauskienės nuotr.

Malonu buvėti Rake prie stovyklos Vartų, bet būtų daug maloniau stovyklauti savo Tėvų Žemėje - Laisvoje Lietuvoje. Ten mano močiutė būdama Steigiamojo Seimo narė prisidėjo prie Lietuvos Nepriklausomybės Atgavimo.

Audrė Gvildytė

Sesės Audrės močiutė buvo Emilija Spudaitė Gvildienė - Steigiamojo Seimo narė. (Red.).

Pašto ženklas Steigiamajam Seimui pagerbti.

Steigiamojo Seimo atstovės: pirmoje eilėje - E. Spudaitė-Gvildienė (Audrės močiutė), Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, Draugelytė - Galdikienė; antroje eilėje - Muraškaitė-Račiukaitienė, Salė Stakauskaitė.

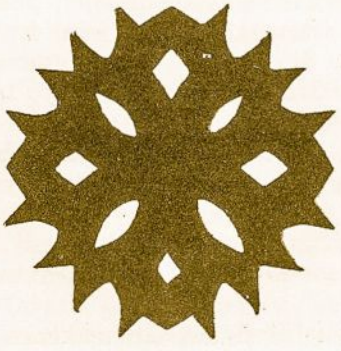

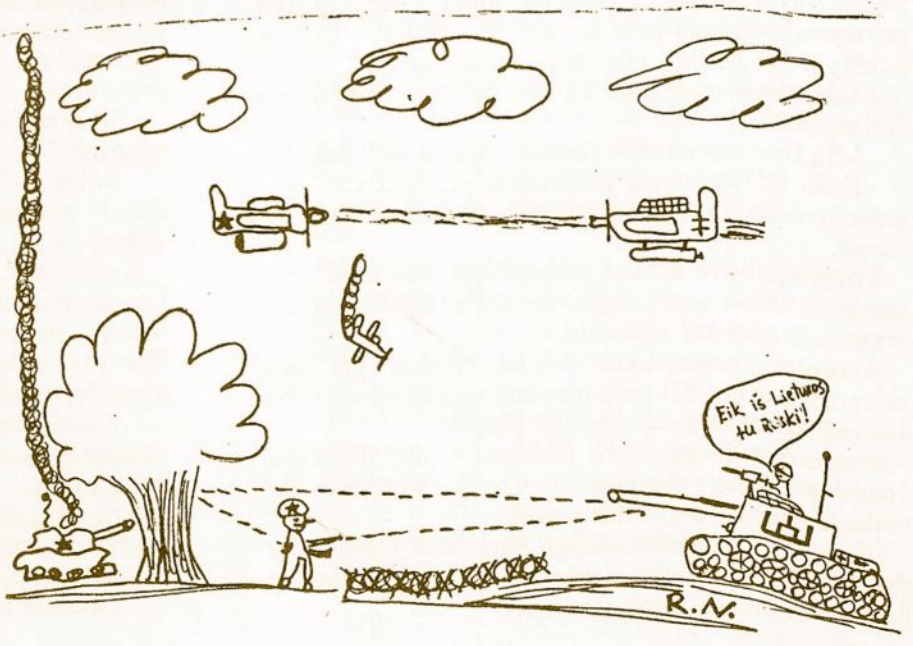

Iliustratorė vyr.sk. Dalia Petreikytė
Kernavės tuntas

Tęsinys

Leonas, šliaužęs antruoju, pamažu atsiliko, kol susilygino su Antanina.

- Eik prieš mane, - pasakė jis, - kad tavęs nepamestumėme.

Mergaitė įtempė visas savo jėgas, sunkiai alsavo, bet tylėjo. Brolio paklausta: "Ar dar paeini?" - linktelėjo.

Bet viskas baigiasi gyvenime; kas bloga ir kas gera, lengva ir sunku.

Jau Antanina norėjo susmukti ir iš anksto jautė pažinusių ją berniukų pašaipą, kada Vincas staiga pridėjo abi rankas prie burnos ir sušuko: - Galvas aukštyn! Už penkių minučių esame namie.

- Geriausiai man patinka tas didelis, - pagalvojo Antanina.

- Ačiū Dievui, - pasakė Leonas. - Šiai dienai pakaks.

- Koks tu laimingas, galėdamas prisipažinti! - pagalvojo Antanina, bet ji džiaugėsi, kad ir kiti pavargo.

Trobelėje buvo šilta ir jauku. Netrukus arbatininkas kunkuliavo ant židinio, ir visi atsigėrė karštos arbatos ir gerokai užkando.

Antaninai penketukas patiko: viskas ėjo taip sklandžiai, ir net dėl indų plovimo niekas nesiginčijo. Jie kalbėjo apie savo ateities planus.

Vincas norėjo eiti tėvo pėdomis - būti ūkininku. Jonas - studijuoti chemiją. Martynas - lankyti miškininkų mokyklą, o Leonas pasakė:

- Dar nežinau, kuo norėčiau būti. Man patinka gydytojo arba teisininko darbas, bet dar įdomiau keliauti svetimuose kraštuose.

- Yra kas pasirinkti! - nusijuokė Jonas. - Bet kuo mūsų jaunesnysis norėtų būti?

- Jūsų draugu! - iššovė Antanina ir dviem žodžiais laimėjo berniukų širdis. Net Algirdas nustebęs pažvelgė į savo seserį, kuri jam kažkodėl atrodė nauja, nepažįstama.

- O kaip su tavo planais, Algi? - pasiteiravo Leonas. - Ar padarei kokį nors naują išradimą?

- Menkniekis, - atsakė Algirdas. - Nieko gero neišeina...

- Kodėl nieko gero? - įsikišo Antanina. - Aš jums papasakosiu apie jo darbus. - Ir mergaitė pradėjo aiškinti, kokius bandymus jos brolis darė su barometru be gyvsidabrio ir kaip jis įsitikino, kad oro drėgmė jį savotiškai veikia.

- Duokite man pieštuką ir lapelį, aš jums nupiešiu...

Algirdas sėdėjo kaip žado netekęs. Ar tai buvo jo sesuo, kuri nieko nesuprato apie fiziką ir nesidomėjo jo "išradimais"?

- Labai įdomu - pasakė Leonas, - jei dabar... - Kuo greičiausiai eikime gulti, - nusižiovavo...

- Sutinkame! O tu Antanai, tur būt, dažnai susitinki su Algiu?

- Labai dažnai, per kiekvienas atostogas ir šiaip dar, - nusijuokė mergaitė, ir Algis paraudo kaip vėžys.

Keista, kad jis tavęs dar niekad neminėjo, - pasakė Leonas ir atsistojo. - Tikiuosi kalbąs iš savo draugų širdies, jei paskelbsiu šį vakarą - nebesiprausime. Mūsų tėvų dažnai peikiamos rankos jau be to labai pagražėjo indus plaunant.

- Valio! Vienas - du - trys - keturi - penki! Valio! - sušuko berniukai savo šūkį. - Kas pirmas bus lovoje, gaus prizą.

Antanina išbalo ir išsigandusi dirstelėjo į brolį. Tas patraukė pečiais, bet vis dėlto, dėdamasis linksmas, sušuko:

- Vakaras toks gražus! Išeikime dar penkioms mi-

nutėms juo pasigrožėti. Po to dvigubai geriau miegosime.

- Sutarta, bet neilgiau penkių minučių...

Kada berniukai grįžo, Antanina jau gulėjo savo lovoje "antrajame aukšte", nes guoliai buvo įrengti kaip laivų kabinose - dviejų aukštų.

- Kuklus mūsų svečias! - sušuko Leonas. - Pasirinko pačią blogiausią lovą. Bet tik neiškrisk, Antaniuk, o ryt užtempsiu virve.

- Labanakt, labanakt! - suskambėjo iš visų pusių, ir netrukus visi ramiai užmigo - visi, išskyrus Antaniną.

Mergaitė neramiai blaškėsi lovoje, galvodama apie tai, kas būtų, jei kiti sužinotų, kad ji ne berniukas. Nuotykis atrodė toks įdomus, bet jau pirmoji diena parodė, kad gali kilti visokių sunkumų. Geriausia anksti kelti ir išvažiuoti. Algis jau žinotų, kaip tai paaiškinti.

Bet - Antanina padėjo rankas po galva - buvo taip puiku tokioje nuoširdžioje draugystėje. Mergaičių tarpe - ji nenorėjo savo draugių peikti, bet teisybę visi pripažintų - vis atsiranda viena, kuri skiriasi nuo kitų; arba daugiau išsivaizduoja, arba daugiau reikalauja, arba tingi. O čia visi ėjo išvien ir klausė savo vado. Jų pačių išrinktas, jo žodis ir buvo šventas.

Iš viso Leonas - kažin kiek jam galėjo būti metų? Jis turėjo būti septintoje arba aštuntoje klasėje. Kokia graži buvo jo kakta; tokia aukšta, išmintinga. Ir jis ją pavadino Antaniuku, kaip savo seną draugą!

Ne, ji neišvažiuos. Pirmas vakaras gerai praėjo, praeis ir kiti. Algis jai padės - ji niekad dar nesijautė jam tokia artima, niekad dar taip aiškiai nesuprato, koks jis puikus berniukas. Kaip jis nustebo, išgirdęs ją pasakojant apie jo darbus! Jis nė galvoti negalvojo, kad ir ji ką nors supranta...

- Alio, keltis, miegaliau! Kavą virti! Greičiau!

Leonas stovėjo prieš Antaną, keldamas jį už rankų.

- Paleisk, paleisk! Prašau! - sušuko Antanas, ir tas "prašau" išėjo toks plonas, kad Leonas pagalvojo: - Jis dar visai mažas berniukas, mamytės sūnelis.

- Nešauk, nešauk, sūneli, - pasakė Leonas raminančiu balsu. - Norėjau tave prikelti, nes jau vėlu ir kiti sportuoja prieš pusryčius.

- Ar aš miegojau? Aš juk visą laiką galvojau...

- Miegojai kaip akmuo. O dabar nusiprausk ir išeik pas mus...

- Tiesiai, tiesiai laikytis, nugaros nelenkti, kelių nesuspausti, laisviau, laisviau laikyti, nekristi! Lėtai pradėti, pašliūžų galus palenkti į vidų, nepasileisti, kad galėtumei kas minutę stabdyti, - mokė Leonas savo draugus.

- Alio, vienas, du, trys... - Antanas kaip viesulas nusileido nuo kalnelio, tiesiai į Leono glėbį.

- Tavo laimė, kad čia stoviu, mano mielas, - pasakė Leonas. - Bet visada taip bus. O ausis ar nuprausei?

Jis norėjo juokais paimtį Antaną úž ausų, bet tas jam smarkokai sudavė per ranką.

- O tai tau, koks puikus! - nusikvatojo Leonas. - Užtat turėsi skusti bulves pietums.

- Nė manyti nemanau! - atsikirto Antanas ir nuvažiavo.

- Sustoti, Antanai, tuojau! - balsas buvo griežtas, ir mergaitė sustojo. Leono kakta buvo suraukta, akys piktai žibėjo, ir jis ją kietai pagriebė už rankos.

- Aš tau iš pat pradžių paaiškinsiu, kokia čia tvarka, - pasakė jis. - Ką aš įsakau, reikia vykdyti. Ne todėl, kad aš save paskelbiau diktatoriumi, bet todėl, kad draugai mane išrinko savo vadu. Jei kiekvienas rinktųsi darbą, mes neužilgo badautume ir peštumėmės. Ir jei sakau, kad skusi bulves, tai tą ir darysi; tuojau, po pusryčių.

Antanina spoksojo į berniuko veidą. Jos ranka skaudėjo nuo kieto spaudimo, bet ji nieko neatsakė.

- Pusiau dvyliktą vienas iš mūsų grįš, atneš vandens ir užkurs ugnį...

- Kas buvo su Antanu? - paklausė Algis Leono po pusryčių.

- Nieko ypatingo, - atsakė Leonas. - Aš jam įsakiau skusti bulves. Jis dar nuo vakar dienos pavargęs, tepasilsi namie. Ar jis vienintelis vaikas?

- Ne, - atsakė Algis nustebęs. - Kodėl?

- Jis toks - keistas, lyg išlepęs. Nė piršto negali prie jo pridėti.

Antanina virė pykčiu. Ar ji atvažiavo bulves skusti? Kvailo gimnazisto klausyti? Ne, ji paims kuprinę ir išvažiuos: jie grįžę jos neberas. Teskuta jie patys savo bulves! Išdidusis Leonas tikriausia nieko nedirba virtuvėje.

Bet prieš išvažiuodama ji paklos lovas, kad jie gėdytųsi pamatę, kad ji dirbo. Tiesą pasakius, berniukai buvo tvarkingi: patalai vėdinosi languose, indai ir kuprinės buvo išrikiuoti savo vietose, puodai iššveisti. Ir kaip linksmai jie viską dirbo!

Bus daugiau

Lituanicos tunto jubiliejinėje sueigoje, lapkričio mėn., plačiame žaliašlipsių rate du skautai vyčiai davė paskautininkio įžodį. Didžiuliam tuntui tai nenaujiena - tik labai linksma, kad kadaise vilkiukais po Rako medžius laipioję, skautais Penktąją Tautinę išgyvenę, vyčiais draugovėms vadovaująstoja savam tunte skautininkų ratan. Ir dar maloniau matyti įžodį pravedant s. Gintarą Plačą, kuris irgi labai neseniai skautuku po Rako mišką siautė.

Šiuo metu Gintaras yra Lituanicos tunto skautų lavinimo skyriaus vedėjas. Tarp didelės gausybės skautiškų darbų, jis nesiskiria su foto aparatu, neužilgo žada baigti architektūros studijas ir turi sužadėtinę - ps. Aldoną Kelmelytę iš Aušros Vartų tunto.

s. Plačas skautiškon rikiuotėn įstojo 1960 m. Kaip jis pats, kad pasakoja: sekančiais metais išvažiavo į stovyklą. Visa laimė, kad jo tėveliai negalėjo tada atvažiuoti aplankyti ir namo parsivežti - taip ir liko skautu. O po šešių metų - 1966-siais pradėjo leisti savo draugovės laikraštėlį "Skiltis", kurio su pertraukomis išėjo jau apie 20 numerių. 1970 m. brolis Gintaras išrenkamas Korp! Vytis, o 1974 m. - ASS Chicagos skyriaus pirmininku.

Gintaro ypatinga savybė - paskatinti, patraukti jaunimą. Būdamas skiltininku, jis visada turėjo daugiau specialybių už kitus skautus - tuo labai skatino jaunuosius pasistengti. Nesykį teko išgirsti skauto žodžius: "Mama, mano skiltininkas Gintaras ir vėl naują specialybę įsigijo - aš irgi turiu kuriai nors ruoštis". Arba po kelių metų vėl: "Mama, Gintaras laikraštį spausdins, mes ten patys rašysim, patys piešim ir patys parduosime". Tie pirmieji jo pasekėjai jau universitetus lanko, bet "Skiltis" vis dar leidžiama. Nauja redakcija, nauji juokai iš to paties seno Lituanicos tunto. Ir vėl girdžiu kitus tėvus besidžiaugiančius: "Tas Plačas tiek įkvėpimo duoda tam mūsų Vainiui, kad "Skiltis" eina kaip iš pypkės".

Lygiai gerai sekasi ir kitas jo projektas - skiltininkų kursai. Nuo 1970 metų juos lanko kiekvienas Lituanicos tunto skiltininkas. Ne visi vienodai juos lengvai užbaigia, nes darbo yra labai daug, programa ypatingai stipri, kurią Gintaras yra surašęs į kelioliką kursams skirtų sąsiuvinių-knygučių. Kiekvienas kursantas gauna pagrindinę knygą - programos projektą su visų sueigų (jų yra 11) temomis ir dienotvarke. Šalia to dar gauna įvairias (5-10 puslapių) knygeles: skilties veiklos planavimas, skilčių sistema, skilties administracija, sueigos ir būklas, dalyvavimas diskusijose, kursantų apklausinėjimas, tunto pažangumo taisyklių sąsiuvinis ir kitos. Visos tos knygutės turi įvairiausių skautiškų patarimų, tradicijų, istorijos, metodikos, naujo ir gražaus priėjimo prie jaunuolio, prie lietuvio skauto.

Tokius vadovams kursus būtų labai naudinga turėti visiems mūsų Sąjungos tuntams, bet, kol nevisiems tas įmanoma, bandysime Gintaro patarimais dalintis Skautų Aido puslapiuose.

A. Namikienė

s. Gintaras Plačas (antras iš kairės) "senais gerais laikais".

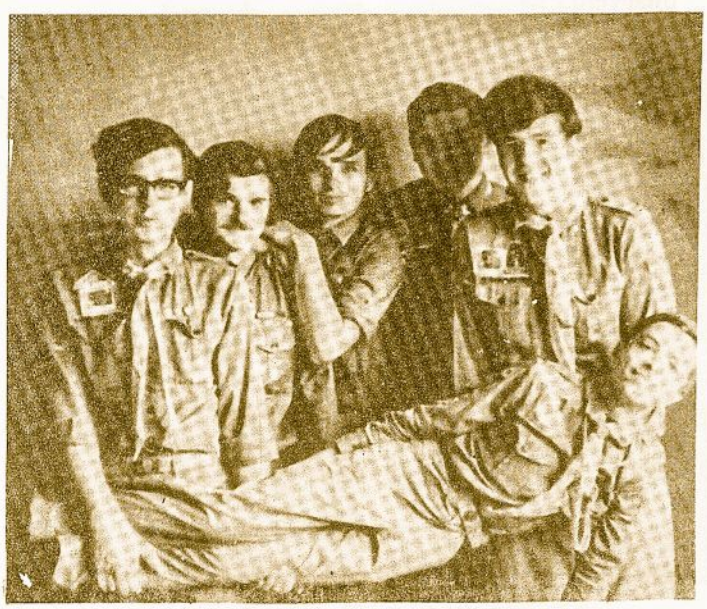

s. Gintaras Plačas tariasi su skiltininku.

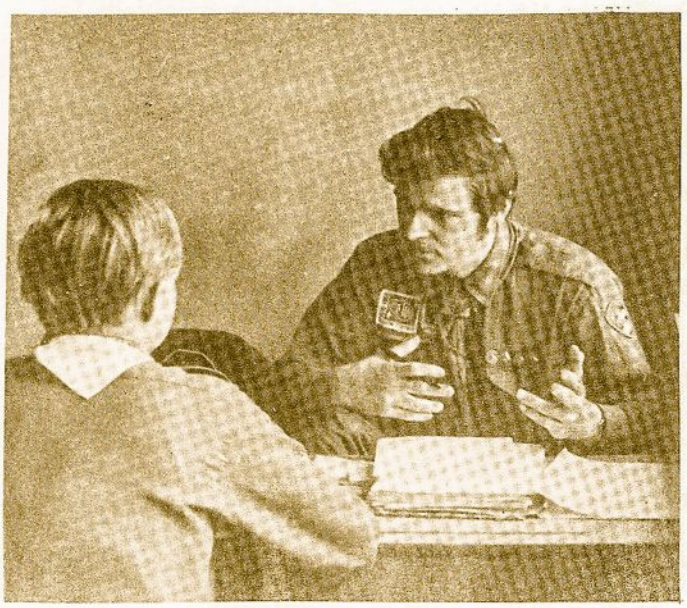

MŪSŲ DIDŽIOJI ŠEIMA

MIŠKO BROLIŲ KŪČIOS

Sakyk, kuriame šaltinėlyje
prausias
Mūs broliai, kovų milžinai,
Kuriame jų vanduo kuo
šilčiausias -
Pasakyk, juk žinai!..

J. Augustaitytė-Vaičiūnienė

Kūčių naktį, sakoma, skaisčiai sušvinta Betliejaus žvaigždė, žmonių kalba prašneka gyvuliai, vanduo virsta vynu. Tą tylią, šventą naktį gali išgirsti "medžių kalbą šventą"... Tą naktį medžių gyslose sušyla žalias jų kraujas ir apsnigusių šimtamečių ąžuolų šakose, lyg Čiurlionio paveiksle, pakimba vasaros atsiminimai. Sapnuoja ąžuolai, praėjusios vasaros džiaugsmu gyvena. Tylūs jie, susimastę, apsnūdę...

Gruodžio 21 dienos vakarą Rake susidrumstė šventa miško tyla. Gęstančio saulėlydžio rausvi atspindžiai nusidriekia balsvoj padangėj; užkliūna jie "Kaziuko seklyčios" palangėj. Kas čia? Viduje vyksta skubi ruoša: rimtais veidais čia sukinėjasi jaunuoliai. Ak, tai Miško broliai suvažiavo čia kūčiauti. Šiemet jau trečias Kūčias jie čia švęs. Ir kasmet vis kitu būdu tai šventai vakarienei, pagal J. Daumanto knygą "Partizanai už geležinės uždangos", jie pasiruošia.

Šį vakarą jaunieji Miško broliai virsta Lietuvos Miško broliais - partizanais. Jie imituoja minėtos knygos skyrelio "Ir vėl Kūčios" aprašomus įvykius. Ten pasakojama kaip lietuvius partizanus, besiruošiančius Kūčioms savo būstinėje, užpuola NKVD. Akimirksniu jie išsiskirsto po vieną. Vienas brolis įlipa į ąžuolą ir, prigludęs prie jo šakos, laukia, kol pavojus praeis. Po kiek laiko vienas kitam tyliai pranešę, kad NKVD nuo tos vietos atitolo, sueina į pastogę ruoštis Kūčioms. Ruoša jau beveik baigta: tik staiga - žvalgo perspėjimas, kad priešas grįžta. Jie greit susupa maistą į staltiesę ir užsimaskavę slenka į mišką. Čia, po egle, baltomis marškomis apsisiautę, jie, lyg vidurnakčio vaiduokliai, šmėkščioja šen ir ten, dėlioja kuklius Kūčių patiekalus, greitosiomis ruošia stalą. Stalas skautiškas, kastinis, išgrįstas rąstais. Tai tas pats stalas, prie kurio vyksta pasitarimai, planavimas. Šone - trys beržai; viename jų įkelta Sopulingoji Dievo Motina, skautiškų rankų sukurta iš beržo tošies ir pagaliukų. Takeliai vasarą čia būna išbarstyti smėliu. Netoliese stūkso naujai iškasta slėptuvė, aplaistyta Miško brolių prakaitu! (Apie šią požemio tvirtovę teks rašyti vėliau). Nuo medžio šakų nuleista kabo tautinė vėliava.

J. Daumanto "Partizanuose" aprašyta, kaip anuomet partizanai į kokią nors klampynę atgabendavo ir sustatydavo pakelės kryžius ir koplytstulpius, kad okupantai jų nesunaikintų.

Čia gi, dauboje, kur pastatyti aštuoni kryžiai, jau pats vidurnaktis. Tolumoj girdėti aplink slankiojančių "priešų" balsai. Rąstų stalas apdengtas balta linine, iš Lietuvos atvežta, staltiese. Po ja paskleista šieno kuokštelis, sutrintų, sudžiūvusių paparčių. Šalia uždegtų žvakių ir žibalinės lempos savo baltumu šviečia padėtos plotkelės, gautos iš Lietuvos. Prie jų pagarbiai, lyg šv. Raštas, guli J. Daumanto knyga "Partizanai už geležinės uždangos" ir lietuviška trispalvė.

Miško brolių būrelis savo pirmųjų Kūčių metu 1972 m., vidurnaktį, spaudžiant nepaprastam šalčiui.

Tavo skaudžią dalią mes savo širdyse nešiojame, broli partizane!..

Trispalvė, iš Lietuvos gauta plotkelė ir juosta šalia J. Daumanto knygos Kūčių stalo vidury.

Visi valgiai pagaminti mylinčių mamų, sesių. Kiekvienas atsivežė kitokį patiekalą. Įvažiavę į Rako stovyklavietę, Miško broliai ima viens kitą vadinti slapyvardžiais.

Visi sustoja aplink stalą. Rimti ir susikaupę sugieda giesmę "Marija, Marija", po to - Lietuvos himną. Gale stalo stovintis būrelio vadas taria į visus žodį. Vienas brolis paskaito ištrauką iš J. Daumanto knygos. Užviešpatauja rimties, susimąstymo valandėlė. Mintimis šie jaunuoliai - tėvynėj Lietuvoj. Jų mintys lydi brolius partizanus kietoj kovoj. 30 metų yra praėję nuo tų klaikių žūtbūtinės kovos dienų, ir tik dvasinis ryšys jungia šių lietuvių jaunuolių mintis ir kritusių laisvės kovotojų vienišus kapus. Ne žaidimas tai, oi, ne! Miško broliai savo dvasia nori būti panašūs į mūsų partizanus, kuriems tėvynės meilė buvo svarbesnė už viską pasaulyje - net ir už jų pačių gyvybę!

Pasigirsta laužiamos plotkelės trakštelėjimas. Dievo duona sustiprins, sujungs visus vienybėje. Linkėjimai iš kairės ir dešinės, ratu aplink: "Laisvės Lietuvai Tėvynei, laimės toli esantiems šeimos nariams!"

Žvakių liepsnelės nušviečia kitam stalo gale paruoštą tuščią lėkštę nežinomam broliui partizanui. Jie niekad iki čia neatkeliaus, bet šiam būrely yra jo dvasia. Kieto, pasiaukojusio, tėvynę mylinčio kario dvasia!

Šių metų Kūčios, įsivaizduotam priešui aplink slankiojant, valgomos kiek skubotai, dėmesį vis kreipiant į galimą pavojų. Bet po Kūčių, viską sutvarkius taip, kad nė žymės nelieka, baltoje dauboje - vėl gūdi miško tyluma. Apie 1 val. naktį broliai jau ilsisi viduje. Šyla sušalusios rankos, kojos, tirpsta sniegas nuo kertėje sustatytų batų. Pavojus jau praėjęs, dienos įspūdžius nugali jaunystės miegas. Sapne dar tebesitęsia pavojaus minutės: gal priešas slenka artyn, gal atidengia jis ugnį į tuos, kurie savo krūtinėmis nori pastoti kelią smurtui ir klastai?!..

Jei kas paklaustų, kiek rimtumo yra tame žaidime, toj partizanų veiklos imitacijoj, reiktų atsakyti, kad jokių juokų čia nėra - tik gilus išgyvenimas. Toji švento vakaro mistika apgaubia Miško brolius jau treti metai iš eilės. Kūčioms artėjant broliai nekantraudami laukia, kada galės važiuoti, tariasi kokiu būdu (kiekvienais metais vis kitaip) švęs Kūčias, kaip slėpsis nuo tykojančio priešo akies. Nežaidžia broliai, nes jie - nebe vaikai. Jie visa širdimi išgyvena pavojus, kuriuos patyrė mūsų broliai partizanai Lietuvos miškuose ir raistuose, kol dar tebeplakė ištikimos laisvei jų širdys. Bet jos jau seniai nebeplaka, pavergėjai nutildė jų šauksmą "Dieve, mums padėk!.."

***

Lituanicos tunto Miško broliai (jų šiuo metu būrelyje 19) - jautrūs, darbštūs, pareigingi. Su jais, tikiu, turės progos susipažinti ir kitų miestų broliai ir sesės. Kam nebūtų įdomu susipažinti su tuo drausmingu skautišku vienetu, kuris savo didįjį skautišką žaidimą ne tik rimtai žaidžia, bet ir giliai išgyvena?!

Sesė Liepa

Brolis Vytautas Butikas uždega žvakutę Miško brolių Kūčiose.

Nuotr. Eug. Būtėno

NEW JERSEY

LAPAMS KRINTANT, KELIAUJAME 17 MYLIŲ

Mūsų kelionė lapkričio 29 d. turėjo prasidėti 11 val. Susirinkome prie "Batsto Historical Site" pietiniame New Jersey. Kol sulaukėme savo vadovo, atėjo pusiaudienis. Visiems susirinkus - iškeliavome. Buvo devyni žmonės - septyni skautai ir dvi skautės.

Pirmą dieną nukeliavome apie 9 mylias iki "Lower Forge". Ten buvo paskirta vieta nakvynei. Atėję pastebėjome, kad mūsų grupėje dviejų trūksta. Vėliau paaiškėjo, kad jos buvo nuėję kitu keliu, bet mus vistiek surado ir ta diena gerai pasibaigė.

Antrą dieną nukeliavome dar 8 mylias. Baigėme kelionę prie "Apple Pie Hill Fire Tower" apie 4:00 v.v. pavargę, bet linksmi.

Algis Brazinskas

17 mylių žygyje. Pirmoje eilėje: pl. Algis Liobis, Allan Didžbalis, Juozas Didžbalis. Antroje: pl. Vytas Rubonis, Petras Audėnas, vyr. sk. sl. Danutė Audėnaitė, vyr. sk. kand. Loreta Miknevičiūtė, s. Kazys Matonis ir Algis Brazinskas.

s. G. Matonienės nuotr.

Prašau įdėti šį rašinį ir nuotrauką į Skautų Aidą, Vilkiukas Antanas Matonis

NEW JERSEY VILKIUKŲ IR PAUKŠTYČIŲ RUDENS IŠKYLA

Atvažiavus į "Cheesequake Park", buvo labai šalta. Kol pavalgėme priešpiečius, oras atšilo ir išėjome nurodytu takeliu. Mes vilkiukai sekėme kelio ženklus, o paukštytės ėjo į kitą pusę. Pabaigę žaidimą, ėjome pasivaikščioti. Priėjome pelkes. Ten buvo purvinas vanduo. Mes ėjome "raudonu" takeliu. Tuo pačiu takeliu ėjo ir paukštytės, o mes radome jų ženklus. Ten buvo daug takų, kuriais mes galėjome vaikščioti. Praleidome labai smagią dieną. Gal ir jūs, kurie šį rašinėlį skaitote, čia galėsite atvažiuoti ir pamatyti kur mes iškylavome.

Vilkiukas Antanas Matonis

Tarp rudens smilgų - New Jersey vilkiukai ir paukštytės. Kartu iškylavo ir didelis "vilkas" s.v. sl. A. Bitėnas.

s. G. Matonienės nuotr.

LIETUVOS [illegible] MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Mes iš Bostono atvažiavome į Atlanto rajono skautų ir skaučių suvažiavimą New Yorke lapkričio 9-10 d.d.

Bostono Baltijos tunto skautės iš k.: R. Čereškaitė, D. Račkauskaitė, R. Jauniškytė, A. Sodeikaitė, A. Eikinaitė, R. Jauniškytė, D. Veitaitė, R. Adomavičiūtė, A. Šukytė.

G. Peniko nuotr.

VS Petras Molis taria žodį. (iš Lituanicos tunto laikraščio "Skiltis")

SUSIRGO LSS TARYBOS PIRMININKAS

Gruodžio 21 d. susirgo ir dvi savaites Waterburio ligoninėje išgulėjo v.s. Antanas Saulaitis. Šiuo metu sveiksta namuose ir pailsėjęs žada grįžti prie skautiškų darbų.

Linkime sveikatos!

V. Bacevičiaus nuotraukoje: v.s. A. Saulaitis Clevelande lietuvių kultūriniame darželyje prie Maironio biusto.

Chicagos tarptautinėje parodoje-mugėje, prie Aušros Vartų tunto prekystalio iš k. vyr. skautės M. Sedaitienė, parodos karalienė v.sl. R. Nainytė, V. Kasiulienė ir tuntininkė ps. fil. I. Žukauskienė.

Pasibaigė gražioji vasara. Clevelando Klaipėdos jūrų skautai ruošia laivą žiemai. Iš k. P. Petkus, E. Klimas, R. Klimas, R. Aukštuolis, B. Kazėnas, M. Juodišius.

A. Narbutaičio nuotr.

CLEVELAND

KLAIPĖDOS VIETININKIJA

Jūrų skautų Klaipėdos vietininkija po smagios vasaros su stovykla ir iškylomis, sutvarkė savo laivyną ir sugrįžo prie sueigų. Sueigos vyksta pirmadieniais Naujosios parapijos salėje. Vietininkijai vadovauja j.s. D. Kižys, pavaduotojas j.ps. A. Narbutaitis, adjutantas valt. B. Kazėnas. Martyno Jankaus budžių įgulai vadovauja v.valt. E. Klimas, St. Dariaus laivui - j.ps. A. Narbutaitis, jaunių ir bebrų Simo Kudirkos laivui - R. Klimas ir M. Juodišius.

Sesė Mirga

Naujos Aušros Vartų tunto skautininkės: iš k. Z. Pocienė, D. Milūnienė, L. Jauniutė, G. Mereckienė ir J. Zigaitienė.

R. Rupinsko nuotr.

MUS FILMAVO CBS

Gabijos draugovės vyresnėms skautėms gruodžio mėnuo buvo labai įdomus. Aušros Vartų tunto tuntininkė sesė Žukauskienė paprašė mus papuošti eglutę šv. Kryžiaus ligoninei. Nutarėme puošti lietuviškais šiaudinukais. Du ilgus vakarus visos rinkomės pas sesę tuntininkę, rišome šiaudinukus ir dainavome. Vieną vakarą susirinkę jau radome televizijos CBS antro kanalo tarnautojus, filmuojančius sesės Žukauskienės šeimą. Kai mes sudėjome šiaudinukus ir pradėjome dirbti, filmavo ir mus. Jie sakė, kad galėsime pažiūrėti į savo televizijos programoje. Filmuojant visos buvome labai nedrąsios, bet vistiek dirbom ir jiems padainavome kelias dainas.

Gruodžio 18 d. susirinkome šv. Kryžiaus ligoninėje. Turėjome daug šiaudinukų ir gražiai padabinome 8 pėdų aukščio eglę ir vieną sieną. Po eglute padėjome parašą su Aušros Vartų tunto skaučių linkėjimais šv. Kalėdų proga. Ligoninės vadovybė buvo patenkinta mūsų darbu, darė nuotraukas ir pakvietė visą draugovę vakarienei. Po vakarienės važiavome pas sesę Z. Pocienę Kalėdinei sueigai.

Kiekvienais metais Chicagos Mokslo ir Pramonės muziejuje yra puošiamos įvairių kraštų eglutės. Gruodžio 17 d. mudvi su V. Šerelyte uniformuotos važiavome į muziejų, nes buvo lietuvių diena. Mes ir dar viena lietuvaitė su tautiniais drabužiais stovėjome prie eglutės, aiškinome apie Lietuvą ir atsakinėjome į klausimus. Paskui buvo lietuvių programa, o valgykloje buvo duodama lietuviška vakarienė.

Gruodžio 15 d. vyr. skaučių Gabijos draugovė dar padidėjo - įstojo būrelis kandidačių. Pas sesę Gotceitienę buvo suruoštas jų priėmimas. Nors diena buvo šalta ir lietinga, bet sesių nuotaika buvo puiki, dvasia stipri.

Mūsų draugovėje mes turime dainininkių sekstetą "Žiežirbos". Jį sudaro: v.sl. Nijolė Sparkytė, vadovė, R. Zubrickaitė, gitaristė, V. Šerelytė, S. Mikutaitytė, V. Vakarytė ir J. Fabijonaitė. Jau dainavome tunto vakaronėse, Sidabriniam baliuje, Brighton Parko ir K. Donelaičio mokyklų šventėse.

Tai mūsų visuomeninis gerasis darbelis.

Gruodžio 20 d. Jaunimo Centro kavinėje buvo tunto vakaronė. Penkios vyr. skautės davė skautininkės įžodį. Šventėje dalyvavo jų šeimos ir vyr. skaučių būreliai. Kavinė buvo apšviesta žvakėmis, lauke žemė baltavo sniegu, o visų sesių mintys buvo bendrame rate.

vyr. skautė J. Fabijonaitė
Gabijos d-vė, Aušros Vartai

BROLIS VACAS NUĖJO NAMO...

JO KELIONĖS ŠVYTURYS BUVO - TARNAUTI

Būrelis vyčių slinko aukštų smilgų pieva, o saulė jau krito į tolimojo horizonto mišką. Mūsų šešėliai nutįso groteskiniais pavidalais, rankose švytravo dvišakės lazdos - keliavome į įžodžio apeigas. Tėvūnas Regimantas ėjo petys petin su broliu Vaclovu Pliopliu, kuris šią naktį įsijungs į skautų vyčių gretas.

Kol įkopėme į tankių lapuočių kalvą, sutemo, ir miškas paskendo tamsoje. Tik vakarinėje pusėje dar degė rausvos žaros. Regis išvedė brolį Vaclovą į žygį.

Ryškiai prisimenu tą naktį: juk tuokart vedžiau įžodį ir užmezgiau Vacui kaklaryšio mazgelį, o Šarūno būrelis padidėjo nauju broliu.

"... ir būti pavyzdžiu jaunesniesiems" - ši įžodžio dalis tapo brolio Vaclovo svarbiausia gyvenimo dalimi. O gal aš klystu: tiksliau - gal jis buvo gimęs skautu vyčiu, nes nuo pat pirmojo susitikimo jis man paliko tokį įspūdį, kurio nepamiršiu visą gyvenimą.

Tai įvyko bene '63-čiaisiais metais. Chicagos skautų mugė buvo pačiame įkarštyje: Jaunimo Centro didžioji salė dūzgė žmonių avilynu, prekystaliai apgulti smalsių pirkėjų, Lituanicos loterija - prie jos neprisigrūsi. Vos spėjau lentynose ieškoti dovanų ir patenkinti mažuosius laimėtojus. Prie gretimo stalo darbavosi kitas brolis - nepažįstamas augaločius, pasirišęs geltoną kaklaryšį ir pasitelkęs saują linksmų nematytų pipirų. Laiko arčiau susipažinti taip ir nebuvo.

- Vaclovas, Zū, Rockford, Chicago...

Pasikeitėme tik keliais pabirais sakiniais, paspaudėm viens kitam ranką; jis rūpestingai susirinko savo vilkiukų būrelį, susidėjo likusią mantą ir -

- Sudiev, pasimatysime kitoje mugėje!

Atrodė keista man anuomet:

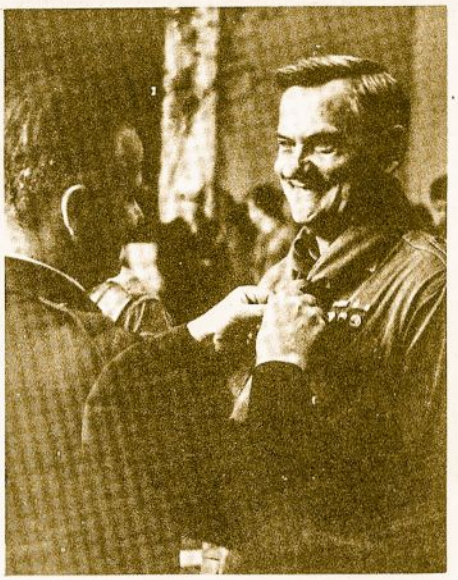

V.S. Vladas Vijeikis riša Vaclovui Pliopliui žalią kaklaraištį 1968 m.

Nuotrauka M. Jakaičio

vyras jau metuose, o dar geltonkaklis. Be to - kas traukė jį tempti mažuosius berniukus šalton kelionėn iš tolimojo Rockfordo? Tik kai brolis Vaclovas persikėlė Chicagon ir susitikome Lituanicos tunto vadijoje, patyriau, jog jis buvo įkūręs Rockforde liet. skautus. Kaklaraiščio spalva nesvarbu - reikėjo burti krūvon savąjį atžalyną mažoje Rockfordo lietuvių salelėje. Skautybė anuo atveju jam atrodė geriausia priemonė.

Ir Chicagoje brolis V. Plioplys tuoj įsijungia į aktyvią tunto veiklą. Sutelkęs Marquette parko apylinkės mažuosius berniukus, įkuria dr. V. Kudirkos vilkiukų draugovę, o jo namuose išdygsta erdvus skautiškas būklas. Patraukli margaspalvė užbėga, išpuošta jaunųjų brolių fantazijos išmonėmis. Netrukus brolis Vaclovas jau Šarūno vyčių būrelio gretose, o šalia to - judrus visuose tunto draugovių projektuose: vilkų pratybų planavimas, stovyklinė ruoša, mugės darbai - nei vienas jų neapsėjo be darbščios brolio Vaclovo rankos. O paskutinius dvejus metus Lituanicos muginė gamyba net prisiglaudė Vaclovo ARO įmonėje, kur vakarais žviegė tunto piūklai ir tekėlai, ruošdami medžiagą mugės dirbiniams.

Skautų vyčių šūkis TARNAUTI traukė Vaclovą dirbti ir už tunto ribų, todėl jį sutikome BALFO talkoje, vietinėje Liet. B-nės valdyboje ir kituose lietuviško darbo dirvonuose. Pakeltas į skautininkus, brolis Plioplys skautininkų ramovės eilėse ir valdybos nario pareigose.

*

Dar taip neseniai...

Paskutinėje Šarūno vyčių sueigoje dar kartu su Vacu diskutavome vyčių prieauglio reikalus, juokavome ir džiaugėmės mažuoju savo pasauliu. Kai traukėme beveik būrelio tradicine tapusią Aro dainą, nė nenujautėme, kad būsimajame suėjime ją niūniuosime be Vaclovo.

Kaip aras pašautas... Jis gruodžio 27 d. išėjo namo...

Tebūnie Tau, broli Vaclovai, lengva svečioji Amerikos žemė!

brolis Zū

KŪČIOS PAS JŪRŲ SKAUTES

"Kūčių naktį kalba gyvuliai ir vanduo pavirsta vynu. Kūčių naktį susirinkus visiems prie bendro Kūčių stalo pasimeldžiama už mirusius šeimos narius, o gyvieji dalinasi "Dievo pyragais". Lauksime mūsų skautiškos šeimos Kūčiose!" - Nerijos tunto sesės.

Atsiliepdami į Nerijos jūrų skaučių tunto sesių kvietimą gruodžio mėn. 22 d. ūdrytės, jūrų skautės, gintarės, vadovės, tėveliai ir svečiai rinkosi Jaunimo Centre prie gausiais ir labai skaniais valgiais apkrauto Kūčių stalo. Sesių Kūčiose dalyvavo Seserijos VSP s. I. Kerelienė, vadeivė s. D. Eidukienė, "Aušros Vartų" tunto tuntininkė ps. Žukauskienė, "Kernavės" tunto tuntininkės atstovė sesė

"Tyliąją naktį..." gieda sesės Teresė, Nastutė, Marytė ir Verutė Bilitavičiūtės.

D. Vakarės nuotr.

Vitalija, vadeiva v.s. A. Karaliūnas, Lituanicos tunto tuntininkas ps. L. Kupcikevičius, ASS atstovas v.s. V. Tallat-Kelpša ir buvę Brolijos Vyriausi Skautininkai v.s. V. Vijeikis ir j.v.s. Br. Juodelis. Kartu su visa jūreiviška, skautiška šeima Kūčiose dalyvavo ir ALTO pirm. dr. K. Bobelis.

Visus susirinkusius pirmiausia pasveikino tuntininkė ps. Aldona Jovarauskienė, perduodama dalyvauti negalėjusio rajono vado v.s. P. Nedo sveikinimą. Kūčių vakaro programą vedė sesė Eglė Vilutienė, dalyviams primindama Kūčių reikšmę, jų senas tautines tradicijas, kurias skautės stengiasi išlaikyti. Kūčių vakaro žvakes uždegė ūdrytė, jūrų skautė, gintarė ir skautininkė.

Kapelionui sukalbėjus maldą, visi dalinosi plotkelėmis, linkėdami džiaugsmingų švenčių, geriausių naujų metų. Bevalgant bent 12 valgių, kurių labai gausiai parūpino tėveliai, sesės atliko Kalėdinę programą. Sesės Vindašiūtės padeklamavo. Keturios jūrų skautės, sesutės Bilitavičiūtės, skambino kanklėmis kalėdines giesmes "Gul šiandieną", "Tyliąją Naktį". Šešios ūdrytės puikiai suvaidino "Ką veikia lėlės Kalėdų Naktį" vaizdelį. Programa buvo baigta tunto tėvūno E. Nakučio kalba, kurioje jis dėkojo jūrų skaučių vadovėms už šią didelę dvasinę dovaną - skautiškas Kūčias, kurias Nerijos jūrų skaučių tuntas surengė pirmą kartą. Kartu dėkojo ir už gražų vadovavimo darbą, taip svarbų ir reikšmingą mūsų jaunosios kartos auklėjime.

Po vakarienės visi traukė šieną iš po staltiesės, žiūrėdami kieno ilgesnis, pagal tai spręsdami, kas ilgiau gyvens.

Prisimenant varge esančius brolius ir seses, buvo surinkta apie $70.00 Seserijos Socialiniam Skyriui.

Pagiedoję Kalėdinių giesmių, pasidalinę maloniais vakaro įspūdžiais visi traukė į namus, linkėdami Nerijos jūrų skaučių tuntui ir ateityje tęsti šią tautinę tradiciją.

B. Banga

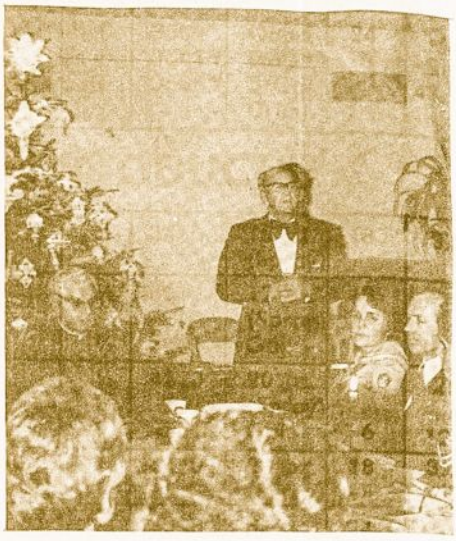

Nerijos tunto tėvūnas E. Nakutis sveikina jūrų skaučių šeimą. Gale stalo sėdi tėv. Gutauskas, SJ, dešinėje tuntininkė ps. A. Jovarauskienė.

D. Vakarės nuotr.

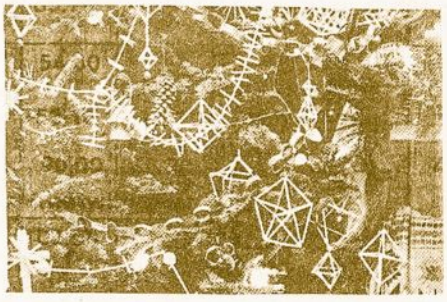

Kūčių žiburėlius uždega ūdrytė R. Skirpstūnaitė, jūrų sk. R. Jovarauskaitė, gintarė J. Kliknaitė ir j.s. I. Regienė.

D. Vakarės nuotr.

ALBERTAS AUGUSTINAS

(1923 - 1975)

Skautas vytis, skautininkas, buvęs Brolijos Vadijos ir LSS Tarybos narys.

Paliko žmona Giedrė, duktė Rūta ir trys sūnūs: Saulius, Andrius ir Albertas.

Šaltą ir vėjuotą žiemos rytą lydėjome Albertą į kapus - susijaudinę, susigraudinę ir nusigandę, kad taip staiga mirtis pareikalavo mūsų brolio vyčio.

- Reikėtų paminėti "Skautų Aide"...

- Būtų gražu, - sutinkame, - bet ką rašyti?

- Brolis Albertas daug dirbo su skautais ir vadovavo Lietuvoje, Vokietijoje ir čia, Amerikoje. Jis priklausė ir ilgą laiką vadovavo skautų vyčių draugovei, - sako vienas iš jo draugų. - Pažiūrėkite draugovės knygoje ir rasite jo rašytus laiškus, įsakymus, protokolus. Lai jis pats prašneka į mus...

Draugovės knygą gavau - seną, pageltusią, paties Alberto rašytą ir pieštuku ir plunksna. Bet iš tos senos ir pageltusios knygos aš pajutau stiprią skautišką ir nemirštamą lietuvio sielą. Štai kelios ištraukos:

"Manau, pakaks atostogų, ir laikas pradėti krutėti - tai mums darbai, tai reikalai. Pats atostogų neturėjau. Per tą laiką paruošiau skautų vyčių ir kandidatų nuostatus ir reguliaminus. Atėmė daug laiko, nes seniai kaip bevyčiavau... Skautų organizacija yra jaunuomenės auklėjimosi ir savarankiškam gyvenimui ugdymosi mokykla... Jos metodas - gamtos pažinimas ir kasdieniniai geri darbeliai..."

Karo atskirtas nuo tėvų ir seserų bei brolio, jis netik pats neužmiršta pareigos, bet ragina ir kitus:

"Birželio mėnuo yra pats gražiausias metų laikas. Mes gal to nepajaučiame gyvendami didmiesty. Pamenu dienas Lietuvoje, kur taip daug gamtos, oro, kur nebūta

1960 m. Chicagos Jaunimo Centre iš k. s. Albertas Augustinas, s. Draugelienė, S. Kunstmanienė, A. Kerelis.

dangoraižių ir žmogus neužtvertas tarp pastatų be gamtos grožybių pažinimo...

Kartu birželis lietuvių tautai širdį sudraskė. Mūsų pareiga šiandien ne vien tik prisiminti ir gražiais žodžiais jaudinti savuosius. Visi ir visomis galimomis priemonėmis turime aiškinti mūsų tautos tragediją kaip pavojų visam laisvajam pasauliui. O ką tai reiškia? Reiškia kovą! O ar mes tam pasiruošę? Ar neperdaug esame paskendę savo asmeniškuose reikaluose? Mes pradedame pamiršti esą lietuviai: neapčiuopiamu greičiu persiimame svetimybėmis: kaip vietinės kalbos vietoj lietuviškos vartojimu, nebepriklausymu savoms lietuviškoms organizacijoms ir per tai mirštame lietuvių tautai..."

Vadovavimo darbe visuomet pasitaiko nesklandumų ir nusivylimų. Neišvengė jų nei Albertas. Bet, žiūrėdamas į žmones skauto vyčio akimis, jis visuomet rasdavo padrasinimo sveikame galvojime:

"Žmogus, ieškąs draugo be silpnumo, niekad neras... Mes mylime save. Nors ir turime ydų - turėtume taip pat mylėti ir savo draugus..."

Darbas ir didelė šeima privertė Albertą pasitraukti iš aktyvios veiklos. Savo trumpą laisvalaikį paskyrė šeimai. Ankstyva mirtis atėmė vyrą ir tėvą, atėmė iš mūsų brolį vytį. Bet draugovės knygos pageltusiuose lapuose paliko jo seniai parašytas testamentas:

"Asmeniškas malonumas yra eilinis dalykas; žymiai svarbiau yra naudingumas, kuris darbu pasiekiamas... Nėra laimės be sąžiningo gyvenimo, nėra naudingo gyvenimo, jei gyvenama tik sau... Kovokime su savimi prieš nutautėjimą ir spieskimės į lietuviškas organizacijas. Tai bus gyvas, nesugriaunamas vainikas Lietuvai - Tėvynei!"

sesė Rita

LOS ANGELES

ANAPUS GATVĖS

Stovykloje mes jaunesnės mergaitės turėjome iškylą... anapus gatvės. Kai atsikėlėme, viskas buvo paruošta eiti į iškylą, tiktai visos mergaitės sirgo.

Sekančią dieną mes buvome stovykloje tik tol, kol praleidome inspekciją. Po to visos marširavome "anapus gatvės". Kiekviena skiltis užsikūrė laužą ir pradėjo gamintis pietus. Viskas išėjo labai skaniai.

Po pietų sudarėme atskiras grupes ir vykdėme užsiėmimus. Viena grupė užsiėmė su švilpukais, kita su kelio ženklais ir dar kita su morze. Po kokios valandos mes grįžome į stovyklą vėliavos nuleidimui.

Vakare mes kepėm ir smilkinom vakarienę, bet vistiek skaniai išėjo. Atėjo laikas laužui ir vėl atgal į stovyklą. Laužas buvo, kaip visada, labai smagus ir daug dainavome. Vėl atėjo laikas grįžti į iškylavietę. Sukrovėm didelį laužą, su miegmaišiais padarėm apie jį didelį ratą ir kepėm "dar-dars".

Viena po kitos užmigome. Taip smagiai miegojau. "Laima!" - suskambėjo ausyse. "Pirmą valandą reikia budėti!" Kaip šalta! Apie valandą ten sėdėjome, kūrenome laužą ir kalbėjome. Antrą valandą reikėjo prikelti kitas mergaites. Jos pusiau pabudusios sakė, "Ne, man nereikia, aš jau budėjau". Ant galo išėjo, kad jos buvo teisingos. Aš nuėjau gulti. Šeštą valandą mes atsikėlėm ir ant laužo iškepėm paskutinius putėsius.

Laima Basiulytė
Jūratės draugovė,
Palangos t. L.A.

IŠDYKĘ, BET GEROS SKAUTĖS IR DRAUGĖS

PELĖDŲ SKILTIS

Šį rudenį Pelėdų skiltis atšventė penkių metų gimtadienį. 1969 m. mūsų skiltis priklausė Los Angeles Palangos tunto Birutės draugovei. Pradžioje mūsų skilty buvo 13 sesių, dabar likome tik penkios.

1970 m. mes visos penkios gavome geltonus kaklaraiščius. Pirmoji mūsų skiltininkė buvo Giedra Dovydaitytė. Jos ir draugininkės Zelenienės vadovaujamos turėjome daug įdomių iškylų. Važiavome į dykumas - Desert Hot Springs, kur temperatūra siekia 100 laipsnių.

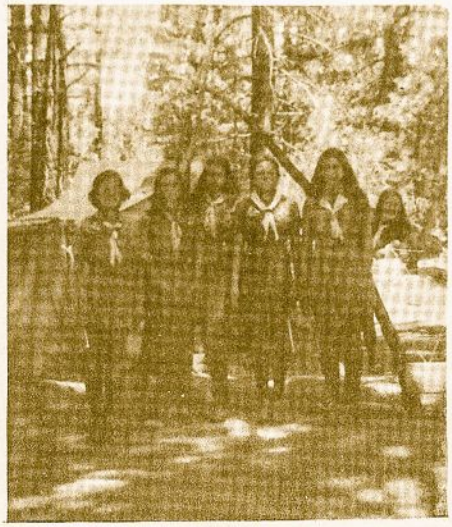

Pelėdų skiltis. Iš k. D. Žaliūnaitė, L. Prasauskaitė, I. Reivydaitė, G. Dovydaitytė ir D. Prasauskaitė.

Kai pasiilgome žiemos, važiavome į kalnus, kur pastatėm sniego senį.

1971 m. įsikūrė Jūratės draugovė, kuriai mes priklausėme. Nuo 1971 iki 1973 m. skiltininke buvo Laima Prasauskaitė. Pelėdų skiltis išmoko įdomių rankdarbių ir suruošė daug smagių iškylų.

Kasmet mūsų skiltis pasirodo Kaziuko mugėje, lankome senelius, važiuojame į kalnus ir į pajūrį. Smagiausios mūsų dienos būna vasaros stovykloje prie Didžiojo Lokio ežero. Prie laužo mes dainuojam pačių sukurtas dainas, pritardamos gitaromis. Bet nevisuomet mes tokios gerutės. Kartais puolam brolių stovyklą, išgąsdinam vadovus. Vienos iškylos metu išdykavom ir paklydom, grįžome į stovyklavietę po vakarienės.

Mes visos jau įsigijome pirmą patyrimo laipsnį ir pradėjome ruoštis vyr. skaučių programai.

Per penkis skautavimo metus mes išmokom būti ne tik geros skautės, bet ir geros draugės.

psl. L. Prasauskaitė
Palangos tuntas, L.A.

VYRESNIŲ SKAUČIŲ DĖMESIUI

Jau turime vyresnės skautės ženklelį.

1973 m. LSS Seserijos Vyr. skaučių skyrius buvo paskelbęs konkursą ženklelio projektui. Daugiausia vyresnių skaučių balsų surinko vyr. skautės Ugnelės Kazokaitės projektas. Sesė Ugnelė, gimusi 1951 m., priklauso Aušros tuntui, Sydney, Australijoje, yra mokytoja ir domisi menu.

Ženklelio pavidalas ir fono spalvos reiškia pasaulį, kuriame pasklidę lietuvaitės skautės.

Mėlyna rūtelės spalva - vyresnių skaučių kaklaraiščio spalvą.

Baltas rūtelės aprėminimas pabrėžia skautės idealų taurumą.

Liepsna - amžiną ugnį - Gabiją.

Šį ženklelį gali nešioti visos sesės davusios vyresnės skautės įžodį. Ženklelis gaunamas LSS Seserijos Tiekimo skyriuje pas s. Joaną Krutulienę, 7225 So. Richmond Ave., Chicago, Ill. 60629. Kaina - $3.00.

*

Visos ruoškimės vyresnių skaučių, skautų vyčių, gintarių ir jūrų budžių suvažiavimui!

Jis įvyks šiais metais gegužės 24-5-6 dienomis, Kapų puošimo dienos savaitgalyje, Atlanto rajone.

Prisimindamos ypatingąją pernai metų "Kryžkelę" su nekantrumu laukiame kelionės į Atlanto rajoną.

Budžiu!

ps. fil. Rita Penčylienė
LSS Vyresnių skaučių
skyriaus vedėja

ALp(LKA)3083
SKA 1975, Nr.2
6841
Chicago, Ill. 60629
LIETUVIŲ

S. Statkus
2245 Burr Oak Ave.
North Riverside, Ill. 60546

90 71240